

**JAK
MILUJE
SVĚT**

9. DÍL

EXOTICKÉ

PODOBY LÁSKY

Léto pomalu končí a náš seriál o vztazích také. Poslední díl je plný kuriozit, vydáme se na Borneo, Papuu-Novou Guineu nebo za Eskymáky. Berte to jako důkaz, že láska nemá hranice.

připojit v různých mužských aktivitách, třeba lovu. Až když se osvědčili, mohli si vzít svou vyvolenou za ženu.

VÝMĚNA MANŽELEK

Svrázanou zemí se svěbytnými zvyky je i Papua-Nová Guinea, kterou již devět let jezdí zkoumat antropolog Martin Soukup. Zjistil třeba, že sňatky se tam uzavírají buď podle práva, nebo podle místních zvyklostí – díky tomu vznikají i polygamní manželství, ač se tamní obyvatelé hlásí ke křesťanství.

Všiml si rovněž dvacet let staré sociologické studie, která zkoumala důvody rozvodu. „Některé její závěry jsou dosud aktuální. Plyne z ní, že k rozvodu může vést skutečnost, že má žena vlastní příjem, chodí příliš často na návštěvy příbuzných, případně je čarodějnice,“ vyjmenovává. A hned dodá: „Ale není třeba z toho dělat exotiku, i v našich podmínkách najdeme dost bizarních důvodů, pro které se lidé rozcházejí a rozvádějí.“

Ani v Papui-Nové Guineji se neotálí se sexem. Dívky z kmene Trobriand s ním údajně začínají už v šesti letech, kluci v deseti až dvanácti. Zvláštní je, že s randěním se u nich tolik nespěchá. Na večeri spolu můžou jít páry, až když uzavřou sňatek.

Jiný zvláštní zvyk se drží v kmeni Sambia: chlapci jsou už v sedmi letech oddělení od žen, aby se z nich stali skuteční muži. Propichují si kůži, aby se zbavili jakékoliv potenciální kontaminace od druhého pohlaví. A také pijí semena nejmocnějších válečnicků kmene.

Ještě podivnější tradice se uchytila v nedaleké Austrálii u aboriginského kmene Marđujara, kterou musí dospívající dodržet. Nejprve jsou obězváni, přičemž vlastní předkožku poté musí sami sníst. Po uzdravení se jejich penis rozřízne na délku, někdy až k šourku, a krev, která z něj vyteče, se pustí v rámci očištění do ohně.

Jiný rituál Aboriginců už je o poznání méně drsný, leč také poněkud neobvyklý. Část těchto původních obyvatel, kteří uctívají ducha sexu zvaného Kananija, dodržuje zvláštní obřad, při němž si vyměňují

manželky. Věří, že to bude mít očistný efekt.

Do nezvyklých dimenzí se dostává i kultura původních kmenů na ostrově Borneo. Mnohé se proslavily lovením lebek, jímž si zvyšovaly prestiž a budovaly autoritu u ostatních kmenů.

Drsná tradice zasáhla i do seznamování. Pokud chtěl v kmeni Murutů požádat muž ženu o ruku, musel se před její rodinou ukázat, tedy přinést alespoň jednu lebku. Muži však sice byli nemilosrdní, ale ne všichni také byli odvážní, a tak si v touze přinést trofej leckdy vybírali jednoduchý cíl, třeba staré lidi.

Nevábnou tradicí zase dodržuje kmen Tidong na severu Bornea. Tři dny a tři noci po svatbě nesmějí novomanželé používat koupelnu. Zvyk se dodržuje tak pečlivě, že dokonce jejich příbuzní místnost střeží, aby dohlédli na to, že zůstane neporušen. Novomanželům má přinést dlouhý a šťastný život se spoustou dětí.

OSTROV SEXU

Život na ostrově Mangaia v Jižním Pacifiku se zase točí kolem sexu. Ve třinácti letech, kdy se z chlapců mají stávat muži, zavolá rodina někoho, kdo teenagera oběže. Zároveň mu vysvětlí základy sexu a zařídí mu setkání se staršími a zkušenějšími ženami, které ho zavedou do technik a poloh, přičemž hlavním cílem této výchovy je, aby muži uměli přivést partnerku k orgasmu. Ženám se doporučuje od mladého věku vystřídat několik partnerů, aby si udělaly představu, co jim sedí nejvíc.

Od párů se očekává, že budou mít sex aspoň jednou týdně – a postavení muže ve společnosti se zvyšuje, čím vícrát dovede přivést partnerku k orgasmu. Touha po sexu, která je u mužů na ostrově vyšší než u partnerek, však má i odvrácenou stránku. Ženy bývají leckdy vyčerpané a dramaticky jim ubývá váha. Když však sex odmítnou, nejsou to partneri nelibě a leckdy se uchýlí i k násilí.

Snad vás devět dílů tohoto seriálu přesvědčilo, že láska – byť v mnoha různých podobách – je skutečně všude kolem nás. ■

magazin@mfdnes.cz

PRŮZKUMNÍK Z PAPUY

Už devět let jezdí zkoumat vývoj obyvatelstva na Papuu-Novou Guineu. Antropolog Martin Soukup, držitel vědecké ceny Neuron, má dobrý přehled i o vztazích mezi zamilovanými.

Jako antropolog velice nerad zobecňuje. Cťm zásadu, že každé kulturní prostředí je jedinečné a založené na specifických hodnotách. Nehledě na to, Papua-Nová Guinea se rychle proměňuje. Změny jsou patrné z roku na rok. To se týká i partnerských a manželských vztahů.

Jedna skutečnost se však mění jen velmi zvolna. Na Papui-Nové Guineji se zřídka setkáte s projevy náklonnosti na veřejnosti. A když, tak jen ve městech a velmi decentně. Při posledním pobytu jsem si všiml, že se tu a tam mladí lidé na krátký okamžik vezmou kolem ramen, rychle naznačí dotek. Bývalo zvykem, a mnohdy to trvá dosud, že se sňatky domlouvaly. Neexistovala nějaká doba romantické lásky a svobodná volba manželského partnera. Mnohdy se lidé potkali až v den sňatku.

Jde o výrazně mužsky orientovanou společnost. Důležitě role se připisovaly hlavně mužům. Rozvinul se zde systém takzvaných velkých mužů, neformálních politických vůdců komunity. Ti zakládali svou autoritu na schopnosti budovat a udržovat rozsáhlé, akceschopné sociální sítě. Aby toho vůbec dosáhl, museli mít silnou podporu v manželkách, které se věnovaly zahradám a prasatům. Ano, velcí muži zpravidla žili v polygamních manželstvích.

Můžeme si položit otázku, co je tak zajímavého na příležitosti provdat se za muže, který se už oženil. Podívejte se na to z hlediska tamějších žen. Je lepší být druhou ženou úspěšného muže, nebo první a jedinou manželkou sociálně neprogresivního muže? S lehkou nadsázkou lze tvrdit, že muži byli hlavami rodin, pravda často polygamně rozvětvených, ale ženy byly tím pověstným krkem přikyvujícím hlavou.

Tamní sexualitě se věnovalo už mnoho autorů. K antropologické klasice například patří Sexuální život divochů v severozápadní Melanésii od Bronisława Malinowského. V ní zachytil mnoho zvláštností o sexualitě na Trobriandových ostrovech. Kupříkladu zjistil, že k oblíbené činnosti při milostném aktu patřilo okusování fas protějšku. Autor k tomu uvedl, že nikdy nepochopil, co jim to přinášelo potěšujícího.

Některé zvyky, které už patří minulosti, vzbuzovaly u evropských cestovatelů a vědců zvědavost. Na ostrově Wogeo se praktikovala mužská menstruace založená na napeřívání žaludu. V některých horských kulturách se zase staly nedílnou součástí výchovy chlapců homosexuální rituály. Věřili, že bez nich chlapci nemůžou tělesně vůbec dospět, uzavřít manželství a vést heterosexuální život. V jiných tamějších kulturách pokládali sex za zdraví škodlivý a předpokládali, že jeho přemíra může zejména muže ohrozit na životě. Tyto pro nás zvláštnosti však už vymizely působením misionářů, koloniálních úředníků a školní docházky.

